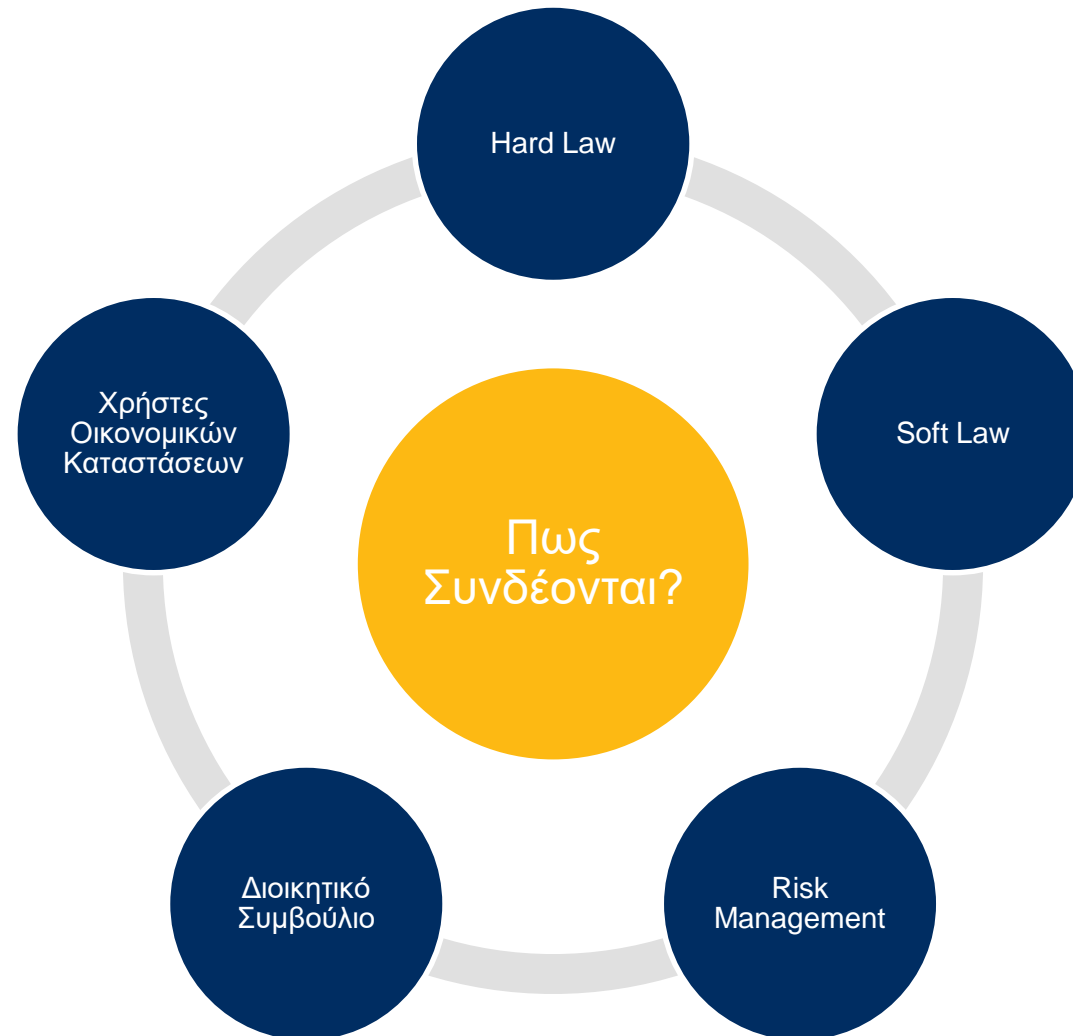

Αναγνώριση, Διαχείριση & Γνωστοποίηση Κινδύνων

Εισαγωγή

Αναγνώριση, Διαχείριση & Γνωστοποίηση Κινδύνων

N 4548 / 2018 Αναμόρφωση του δικαίου των ανωνύμων εταιρειών (Νέος νόμος περί Ανωνύμων Εταιριών)

✓ Άρθρο 102.4

- ! Η ευθύνη κατά το παρόν άρθρο δεν υφίσταται προκειμένου για πράξεις ή παραλείψεις που στηρίζονται σε σύνομη απόφαση της γενικής συνέλευσης ή που αφορούν **εύλογη επιχειρηματική απόφαση**, η οποία ελήφθη (α) με καλή πίστη, (β) με βάση **επαρκή, για τις συγκεκριμένες συνθήκες, πληροφόρηση** και (γ) με αποκλειστικό κριτήριο την εξυπηρέτηση του εταιρικού συμφέροντος. Τα στοιχεία αυτά κρίνονται με αναφορά στο χρόνο λήψης της απόφασης. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου φέρουν το βάρος απόδειξης των προϋποθέσεων της παρούσας παραγράφου. Επίσης το δικαστήριο μπορεί να θεωρήσει ότι δεν υφίσταται ευθύνη προκειμένου για πράξεις ή παραλείψεις που στηρίζονται σε εισήγηση ή γνώμη **ανεξάρτητου οργάνου ή επιτροπής**, που λειτουργεί στην εταιρεία, σύμφωνα με το νόμο

✓ Άρθρο 107

- ! Οι διατάξεις των προηγούμενων άρθρων 102 έως 106 δεν επηρεάζουν την **ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου για άμεση ζημία μετόχων ή τρίτων** και δεν θίγουν την ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου κατά το άρθρο 98 του Πτωχευτικού Κώδικα

✓ Άρθρο 111.1(α)

- ! Η πολιτική αποδοχών του προηγούμενου άρθρου περιγράφει με τρόπο σαφή και κατανοητό κατ' ελάχιστο τα εξής:
 - (α) τον τρόπο με τον οποίο η συγκεκριμένη πολιτική αποδοχών συνεισφέρει στην **επιχειρηματική στρατηγική**, στα μακροπρόθεσμα συμφέροντα και τη βιωσιμότητα της εταιρείας

✓ Άρθρο 150 2(α)

- ! Η έκθεση διαχείρισης περιλαμβάνει πραγματική απεικόνιση της εξέλιξης και των επιδόσεων των δραστηριοτήτων της εταιρείας και της θέσης της, καθώς και **περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων** που αντιμετωπίζει

✓ Άρθρο 150.3 (αα)

- ! Η έκθεση διαχείρισης αναφέρει επίσης τους **στόχους και τις πολιτικές** της εταιρείας όσον αφορά τη **διαχείριση του χρηματοοικονομικού κινδύνου**, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής της για την αντιστάθμιση κάθε σημαντικού τύπου προβλεπόμενης συναλλαγής για την οποία εφαρμόζεται λογιστική αντιστάθμισης

N 4548 / 2018 Αναμόρφωση του δικαίου των ανωνύμων εταιρειών (Νέος νόμος περί Ανωνύμων Εταιριών)

✓ Άρθρο 153.3 (ββ)

- ! Η έκθεση διαχείρισης αναφέρει επίσης την έκθεση της εταιρείας στον **κίνδυνο μεταβολής των τιμών**, στον **πιστωτικό κίνδυνο**, στον **κίνδυνο ρευστότητας** και στον **κίνδυνο ταμειακών ροών**

✓ Άρθρο 150.6

- ! Αν η ετήσια έκθεση διαχείρισης του διοικητικού συμβουλίου δεν περιλαμβάνει τις παραπάνω πληροφορίες, **επιβάλλονται στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου οι ποινές του άρθρου 179**

✓ Άρθρο 151.1 (δ)

- ! Οι κυριότεροι κίνδυνοι που αφορούν τα εν λόγω θέματα και που συνδέονται με τις δραστηριότητες της εταιρείας, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση και αναλογικά, των επιχειρηματικών σχέσεων της, των προϊόντων της ή των υπηρεσιών της, τα οποία είναι πιθανόν να προκαλέσουν αρνητικές επιπτώσεις στους εν λόγω τομείς και ο τρόπος με τον οποίο **η εταιρεία διαχειρίζεται αυτούς τους κινδύνους**

✓ Άρθρο 152.1 (γ)

- ! Οι ανώνυμες εταιρείες με κινητές αξίες δεκτές προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά περιλαμβάνουν στην έκθεση διαχείρισης που συντάσσουν και δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης. Η δήλωση αυτή συμπεριλαμβάνεται ως ειδικό τμήμα της έκθεσης διαχείρισης και περιέχει τις εξής, τουλάχιστον, πληροφορίες:
 - γ) περιγραφή των κύριων χαρακτηριστικών των συστημάτων **εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων** της εταιρείας σε σχέση με τη διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

✓ Άρθρο 153.3 (β)

- ! όσον αφορά τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων, η δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης αναφέρει τα βασικά χαρακτηριστικά των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων για το **σύνολο των επιχειρήσεων** που περιλαμβάνονται στην **ενοποίηση**

N 4548 / 2018 Αναμόρφωση του δικαίου των ανωνύμων εταιρειών (Νέος νόμος περί Ανωνύμων Εταιριών)

✓ Άρθρο 154.1 (δδ)

! οι κυριότεροι κίνδυνοι που αφορούν τα εν λόγω θέματα και που συνδέονται με τις δραστηριότητες του ομίλου, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση και αναλογικά, των επιχειρηματικών σχέσεων του, των προϊόντων του ή των υπηρεσιών του, τα οποία είναι πιθανόν να προκαλέσουν αρνητικές επιπτώσεις στους εν λόγω τομείς και ο τρόπος με τον οποίο **ο όμιλος διαχειρίζεται αυτούς τους κινδύνους**

✓ Άρθρο 176

! Τιμωρείται με φυλάκιση και με χρηματική ποινή από 10.000 μέχρι 100.000 ευρώ ο ιδρυτής, το μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή ο διευθυντής της εταιρείας, ο οποίος εν γνώσει του προβαίνει σε ψευδή ή παραπλανητική δήλωση προς το κοινό,

- α) που αφορά την κάλυψη ή την καταβολή του κεφαλαίου, ή
- β) με σκοπό την εγγραφή σε τίτλους που εκδίδει η εταιρεία και αφορά στοιχεία αυτής, τα **οποία ασκούν ουσιώδη επιρροή επί των εταιρικών υποθέσεων**

✓ Άρθρο 177 (1, & 5)

! Τιμωρείται με φυλάκιση και με χρηματική ποινή από 10.000 μέχρι 100.000 ευρώ το μέλος του διοικητικού συμβουλίου, το οποίο:

- 1. Εν γνώσει του συντάσσει ή εγκρίνει **ανακριβείς ή παραπλανητικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις** της εταιρείας ή τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλει να συντάξει, ή τις συντάσσει κατά παράβαση του νόμου ως προς το περιεχόμενό τους. Ποινή δεν επιβάλλεται σε περίπτωση επουσιωδών ελλείψεων, που δεν επηρεάζουν τη συνολική εικόνα των καταστάσεων
- 5. Εν γνώσει του συντάσσει **αναληθή ή ελλιπή έκθεση διαχείρισης** ή άλλη υποχρεωτική κατά το νόμο ετήσια έκθεση

Ελληνικός Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης για τις Εισηγμένες Εταιρίες

ΕΣΕΔ – Οκτώβριος 2013

✓ Ρόλος και Αρμοδιότητες ΔΣ

- ! Το ΔΣ είναι αρμόδιο να αποφασίζει για κάθε πράξη που αφορά στη διοίκηση της εταιρείας, τη **διαχείριση των περιουσιακών της στοιχείων** και την **πραγμάτωση του σκοπού της**, εντός των ορίων του νόμου και εξαιρουμένων των θεμάτων επί των οποίων αποφασίζει η Γενική Συνέλευση των μετόχων
- ! Κάθε μέλος του ΔΣ θα πρέπει να διαχειρίζεται τις υποθέσεις της εταιρείας με την **επιμέλεια του συνετού επιχειρηματία**
- ! Το ΔΣ θα πρέπει να ασκεί αποτελεσματικά τον ηγετικό του ρόλο και να διευθύνει τις εταιρικές υποθέσεις προς όφελος της εταιρείας και όλων των μετόχων, διασφαλίζοντας ότι η Διοίκηση εφαρμόζει την **εταιρική στρατηγική**
- ! Οι κύριες, μη εκχωρητέες αρμοδιότητες του ΔΣ (με την έννοια ότι η λήψη σχετικής απόφασης απαιτεί την πρότερη έγκριση του ΔΣ ή, σε περίπτωση ανάγκης, την εκ των νεοτέρων επικύρωση από το ΔΣ), θα πρέπει να περιλαμβάνουν:
 - την έγκριση της **μακροπρόθεσμης στρατηγικής** και των **λειτουργικών στόχων** της εταιρείας
 - την έγκριση του ετήσιου προϋπολογισμού και του **επιχειρησιακού σχεδίου**, καθώς και τη λήψη αποφάσεων για τις μείζονες κεφαλαιουχικές δαπάνες, εξαγορές και εκποιήσεις
 - τη διασφάλιση **της αξιοπιστίας των οικονομικών καταστάσεων** και στοιχείων της εταιρείας, των συστημάτων χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και των στοιχείων και **πληροφοριών που λαμβάνουν δημοσιότητα**, καθώς και τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των **συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων**
- ! Το ΔΣ θα πρέπει να συστήσει επιτροπές που να στηρίζουν την προετοιμασία των αποφάσεών του και να διασφαλίζουν την αποτελεσματική διαχείριση των ενδεχόμενων συγκρούσεων συμφερόντων κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Για το σκοπό αυτό θεσπίζεται επιτροπή ελέγχου, υπεύθυνη για την παρακολούθηση της **οικονομικής πληροφόρησης**, της **αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων**, καθώς και για την εποπτεία και την παρακολούθηση του τακτικού ελέγχου και των θεμάτων που αφορούν στην αντικειμενικότητα και την ανεξαρτησία των νόμιμων ελεγκτών.

Ελληνικός Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης για τις Εισηγμένες Εταιρίες

ΕΣΕΔ – Οκτώβριος 2013

✓ Μέγεθος και Σύσταση ΔΣ

- ! Είναι σημαντικό να αναθέτει το ΔΣ καθήκοντα σε επαρκή αριθμό ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών για θέματα, στα οποία ενδέχεται να εκδηλωθούν συγκρούσεις συμφερόντων, όπως ο **έλεγχος δημοσιοποίησης οικονομικών και μη στοιχείων**, ο έλεγχος των συναλλαγών των ενδιαφερόμενων μερών, η ανάδειξη υποψηφίων μελών του ΔΣ και οι αμοιβές των ανώτατων στελεχών
- ! Το ΔΣ θα πρέπει να διαθέτει πολυμορφία ως προς το φύλο καθώς και πολυμορφία δεξιοτήτων, απόψεων, ικανοτήτων, γνώσεων, προσόντων και εμπειρίας, που να ανταποκρίνονται στους **εταιρικούς στόχους**

✓ Καθήκοντα και συμπεριφορά των μελών του Δ.Σ.

- ! Τα **μέλη του ΔΣ ευθύνονται** για κάθε πταίσμα που έχει διαπραχθεί κατά τη διοίκηση των υποθέσεων της εταιρείας
- ! Διαμόρφωση ενός πλαισίου συμμόρφωσης με το **πρότυπο του συνετού επιχειρηματία**

- ! Κανόνας της επιχειρηματικής κρίσης (business judgement rule), ο οποίος απαλλάσσει από την ευθύνη τα μέλη του ΔΣ, στο βαθμό που αυτά αποδείξουν ότι έχουν καταβάλει την επιμέλεια του συνετού επιχειρηματία (**εύλογη επιχειρηματική απόφαση** που ελήφθη με καλή πίστη, με βάση **επαρκείς πληροφορίες** και αποκλειστικά προς **εξυπηρέτηση του εταιρικού συμφέροντος**)

- ! **Συλλογική ευθύνη των μελών ΔΣ** έναντι της εταιρείας ως προς τη σύνταξη και τη δημοσίευση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, της ετήσιας έκθεσης και της δήλωσης εταιρικής διακυβέρνησης της εταιρείας σύμφωνα με το νόμο

✓ Ανάδειξη υποψηφίων μελών ΔΣ

- ! Η ανάδειξη υποψηφίων για το ΔΣ θα πρέπει να γίνεται αξιολογικά και με αντικειμενικά κριτήρια. Το ΔΣ θα πρέπει να διασφαλίζει την ομαλή διαδοχή των μελών του, καθώς και των ανώτατων διοικητικών στελεχών, με σκοπό τη **μακροπρόθεσμη επιτυχία της επιχείρησης**
- ! αξιολόγηση της υφιστάμενης ισορροπίας προσόντων, γνώσεων, απόψεων, ικανοτήτων εμπειρίας σχετικής με τους **εταιρικούς στόχους**

Ελληνικός Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης για τις Εισηγμένες Εταιρίες

ΕΣΕΔ – Οκτώβριος 2013

✓ Λειτουργία Δ.Σ.

- ! Ένα βασικό μέλημα των μελών του ΔΣ είναι η κατανόηση του **σκοπού** και της **φύσης των εργασιών** της εταιρείας, καθώς και η **τακτική ενημέρωση** τους στα θέματα αυτά. Για το σκοπό αυτό απαιτείται τόσο η επαρκής ενημέρωση κατά την ανάληψη των καθηκόντων τους όσο και η συνεχής εξέλιξη των ικανοτήτων τους κατά τη διάρκεια της θητείας τους
- ! Τα μέλη του ΔΣ θα πρέπει να μεριμνούν και τα ίδια για την **τακτική ενημέρωσή** τους, αναφορικά με τις επιχειρηματικές εξελίξεις και τους **σημαντικότερους κινδύνους**, στους οποίους είναι εκτεθειμένη η εταιρεία

✓ Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου

- ! Το ΔΣ θα πρέπει να διατηρεί ένα αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου, με σκοπό την **περιφρούρηση των περιουσιακών στοιχείων** της εταιρείας, καθώς και τον **εντοπισμό και την αντιμετώπιση των σημαντικότερων κινδύνων**. Θα πρέπει να παρακολουθεί την **εφαρμογή της εταιρικής στρατηγικής** και να την επανεξετάζει τακτικά.

Θα πρέπει να ανασκοπεί τακτικά τους **κύριους κινδύνους που αντιμετωπίζει η επιχείρηση** και την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, όσον αφορά στη **διαχείριση των εν λόγω κινδύνων**. Η ανασκόπηση θα πρέπει να καλύπτει όλους τους ουσιώδεις ελέγχους, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών ελέγχων, του ελέγχου συμμόρφωσης, καθώς και τους ελέγχους των **συστημάτων διαχείρισης κινδύνων**

- ! Το ΔΣ θα πρέπει να προβαίνει σε ετήσια αξιολόγηση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου. Η αξιολόγηση θα πρέπει να περιλαμβάνει την εξέταση του εύρους των δραστηριοτήτων και της αποτελεσματικότητας της μονάδας εσωτερικού ελέγχου, την **επάρκεια των εκθέσεων διαχείρισης κινδύνων** και εσωτερικού ελέγχου προς την επιτροπή ελέγχου του ΔΣ, καθώς και την ανταπόκριση και την αποτελεσματικότητα της Διοίκησης σχετικά με εντοπισμένα σφάλματα ή αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου. **Το ΔΣ θα πρέπει να αναφέρει στη δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης ότι έχει εξετάσει τους κύριους κινδύνους που ενδεχομένως αντιμετωπίζει η επιχείρηση**, καθώς και το σύστημα εσωτερικού ελέγχου

Ελληνικός Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης για τις Εισηγμένες Εταιρίες

ΕΣΕΔ – Οκτώβριος 2013

! Η Επιτροπή Ελέγχου εποπτεύει τους εσωτερικούς χρηματοοικονομικούς ελέγχους της εταιρείας και παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και **διαχείρισης κινδύνων** της εταιρείας, εκτός εάν αυτή η ευθύνη ανήκει ρητά στο ίδιο το ΔΣ ή σε κάποια άλλη επιτροπή του. Για το σκοπό αυτό, η επιτροπή ελέγχου θα πρέπει να εξετάζει σε περιοδική βάση το σύστημα **εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων της εταιρείας**, ώστε να διασφαλίζει ότι οι **κυριότεροι κίνδυνοι προσδιορίζονται, αντιμετωπίζονται και δημοσιοποιούνται με ορθό τρόπο**

✓ Επίπεδο και Διάρθρωση των Αμοιβών

! Ο Κώδικας προτείνει η αμοιβή των μη εκτελεστικών μελών να αντανakλά το χρόνο απασχόλησής τους, καθώς και τις αρμοδιότητές τους. Σύμφωνα με τη βέλτιστη πρακτική, η αμοιβή των μη εκτελεστικών μελών του ΔΣ δεν θα πρέπει να συναρτάται άμεσα με την απόδοση της εταιρείας, ώστε να μην αποθαρρύνεται η διάθεση ενδεχόμενης αμφισβήτησης της Διοίκησης σε θέματα **ανάληψης κινδύνων**

! Κατά τον προσδιορισμό της αμοιβής των εκτελεστικών μελών του, το ΔΣ θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη:

- τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητές τους,
- την επίδοσή τους σε σχέση με προκαθορισμένους **ποσοτικούς και ποιοτικούς στόχους**,
- την οικονομική κατάσταση, την απόδοση και τις προοπτικές της εταιρείας,
- το ύψος των αμοιβών για παρόμοιες εκτελεστικές υπηρεσίες σε ομοειδείς εταιρείες

✓ Επικοινωνία με τους μετόχους

! Εκτός από συναντήσεις με τους επενδυτές και τις σχετικές εταιρικές παρουσιάσεις («road shows») από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, τον οικονομικό διευθυντή και άλλα στελέχη, ο Πρόεδρος του ΔΣ και, κατά περίπτωση, ο ανεξάρτητος Αντιπρόεδρος θα πρέπει να είναι διαθέσιμοι να παρίστανται σε συναντήσεις με μετόχους για **θέματα ευρύτερης στρατηγικής** και εταιρικής διακυβέρνησης και, σε συνέχεια των συζητήσεων αυτών, θα πρέπει να ενημερώνουν το ΔΣ για τις θέσεις των μετόχων με σημαντικές συμμετοχές.

N 4403 / 2016 Δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών

✓ Άρθρο 1.2 (α)

- ! Η έκθεση διαχείρισης περιλαμβάνει πραγματική απεικόνιση της εξέλιξης και των επιδόσεων των δραστηριοτήτων της ανώνυμης εταιρείας και της θέσης της, καθώς και **περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων** που αντιμετωπίζει

✓ Άρθρο 1.3 (αα, ββ)

- ! Η έκθεση διαχείρισης αναφέρει επίσης:
 - τους **στόχους και τις πολιτικές** της ανώνυμης εταιρείας όσον αφορά τη διαχείριση του χρηματοοικονομικού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής της για την αντιστάθμιση κάθε σημαντικού τύπου προβλεπόμενης συναλλαγής για την οποία εφαρμόζεται λογιστική αντιστάθμισης
 - την έκθεση της ανώνυμης εταιρείας στον **κίνδυνο μεταβολής των τιμών, στον πιστωτικό κίνδυνο, στον κίνδυνο ρευστότητας και στον κίνδυνο ταμειακών ροών**

✓ Άρθρο 2.1 (γ)

- ! περιγραφή των κύριων χαρακτηριστικών των **συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων** της ανώνυμης εταιρείας σε σχέση με τη διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

✓ Άρθρο 3.5 (δδ)

- ! οι **κυριότεροι κίνδυνοι** που αφορούν τα εν λόγω θέματα και που συνδέονται με τις δραστηριότητες του ομίλου, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση και αναλογικά, των **επιχειρηματικών σχέσεων** του, **των προϊόντων** του ή των υπηρεσιών του τα οποία είναι πιθανόν να προκαλέσουν **αρνητικές επιπτώσεις** στους εν λόγω τομείς και **ο τρόπος με τον οποίο ο όμιλος διαχειρίζεται αυτούς τους κινδύνους**

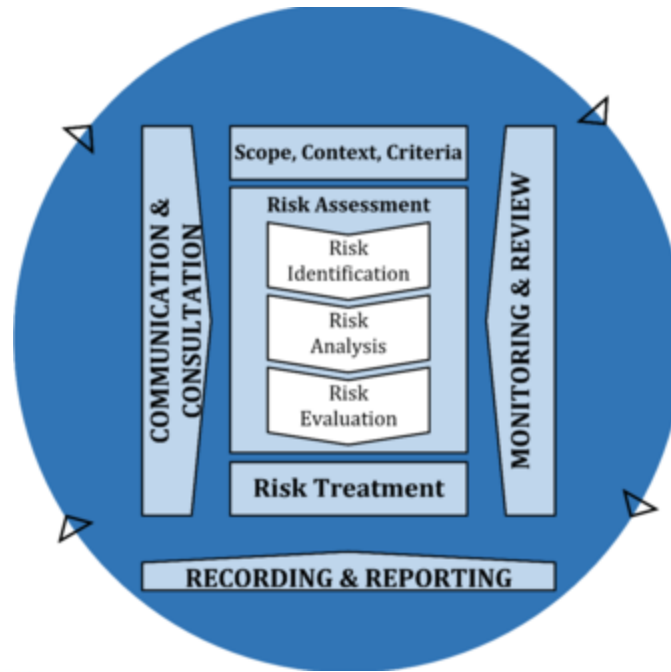
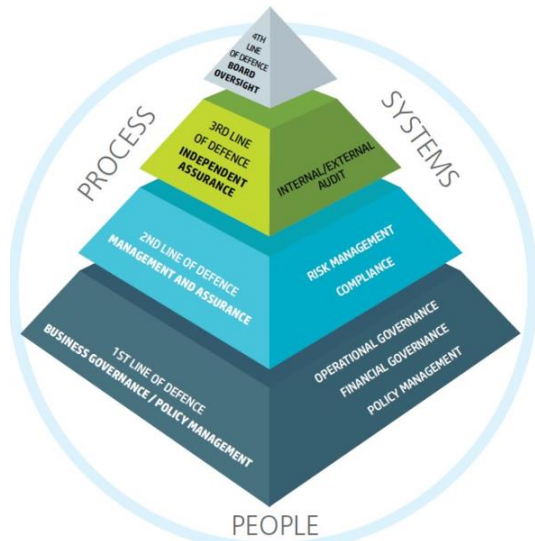
Έχει ενσωματωθεί στον
N 4548 /2018

Σύνοψη & Συμπεράσματα Hard, Soft Law & Risk Management

Αρχές Hard & Soft Law

Risk Management Process (ISO 31000, ERM COSO, etc.)

1. Ευρύτερο Πλαίσιο / Περιβάλλον

Hard & Soft Law:

- ✓ Εταιρικό Συμφέρον
- ✓ Επιδίωξη Σκοπού
- ✓ Στρατηγική
- ✓ Στόχοι & Πολιτικές
- ✓ Διαχείριση Περιουσίας & Εταιρικών Υποθέσεων

Αρμοδιότητες & Ευθύνες Δ.Σ.:

- ✓ Σχεδιασμός Στρατηγικής & Επίβλεψη Υλοποίησης
- ✓ Καθορισμός Στόχων και Κατευθυντήριων Γραμμών
- ✓ Ευθύνη Διαχείρισης Εταιρικής Περιουσίας & Πόρων σύμφωνα με το κριτήριο του «Συνετού Επιχειρηματία»
- ✓ Αποφάσεις Δ.Σ. βάσει Επαρκούς Πληροφόρησης και καλή τη πίστει
- ✓ Προώθηση Κουλτούρας Εταιρικής Διακυβέρνησης

Risk Management:

- ✓ Scope, Context, Criteria
- ✓ Mission, Vision, Values
- ✓ Strategy & Business Objectives
- ✓ Board Oversight
- ✓ Governance

Συμπεράσματα:

- ✓ Προκειμένου να υπάρξει Αποτελεσματική Διαχείριση Κινδύνων είναι απαραίτητος ο Σχεδιασμός Στρατηγικής, ο Καθορισμός Στόχων καθώς και η ύπαρξη Κουλτούρας Εταιρικής Διακυβέρνησης
- ✓ Το Δ.Σ. φέρει την Ευθύνη της Στρατηγικής της Εταιρίας, της Διαχείρισης της Περιουσίας της και των Επιδόσεων / Επίτευξης Στόχων

2. Αναγνώριση & Διαχείριση Κινδύνων

Hard & Soft Law:

- ✓ Κίνδυνοι & Αβεβαιότητες
- ✓ Φύση & Έκταση Κινδύνων / Σημαντικότεροι Κίνδυνοι
- ✓ Αναγνώριση & Αντιμετώπιση
- ✓ Διαχείριση Κινδύνων
- ✓ Εσωτερικός Έλεγχος

Αρμοδιότητες & Ευθύνες Δ.Σ.:

- ✓ Θεσμοθέτηση Πολιτικών και Διαδικασιών για την Αναγνώριση και Διαχείριση των Κινδύνων
- ✓ Καθορισμός Risk Appetite και Πολιτικών Διαχείρισης Κινδύνων
- ✓ Αξιολόγηση Αποτελεσματικότητας Πολιτικών και Διαδικασιών για την Αναγνώριση και Διαχείριση των Κινδύνων

Risk Management:

- ✓ Risk Assessment
 - Identification
 - Analysis
 - Evaluation
- ✓ Risk Treatment / Mitigation

Συμπεράσματα:

- ✓ Η Αναγνώριση και Διαχείριση των Κινδύνων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ορθή Γνωστοποίηση των Κινδύνων στις Οικονομικές Καταστάσεις
- ✓ Είναι ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου η εύρυθμη και Αποτελεσματική Λειτουργία των Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων και Εσωτερικού Ελέγχου, έτσι ώστε να υπάρχει ένα περιβάλλον που θα προωθεί την αποτελεσματική Αναγνώριση και Διαχείριση Κινδύνων

3. Γνωστοποίηση Κινδύνων

Hard & Soft Law:

- ✓ Γνωστοποίηση / Δημοσιοποίηση Κινδύνων
- ✓ Περιγραφή Κυριότερων Κινδύνων και Αβεβαιοτήτων
- ✓ Έκθεση Διαχείρισης
- ✓ Επαρκής Πληροφόρηση
- ✓ Ανακριβείς ή Παραπλανητικές Οικονομικές Καταστάσεις

Αρμοδιότητες & Ευθύνες Δ.Σ.:

- ✓ Γνωστοποίηση όλων των Σημαντικών Κινδύνων
- ✓ Ακρίβεια & Επάρκεια Πληροφοριών στην Έκθεση Διαχείρισης

Risk Management:

- ✓ Recording & Reporting
- ✓ Monitoring & Review
- ✓ Communication & Consultation

Συμπεράσματα:

- ✓ Δεν αρκεί μόνον η Αναγνώριση και Αποτελεσματική Διαχείριση όλων των Σημαντικών Κινδύνων. Θα πρέπει να γνωστοποιηθούν επαρκώς και στις Οικονομικές Καταστάσεις (Έκθεση Διαχείρισης & Σημειώσεις)
- ✓ Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να έχει θεσμοθετήσει τις κατάλληλες Πολιτικές & Διαδικασίες που να διασφαλίζουν την Ακρίβεια & Επάρκεια Πληροφοριών στην Έκθεση Διαχείρισης

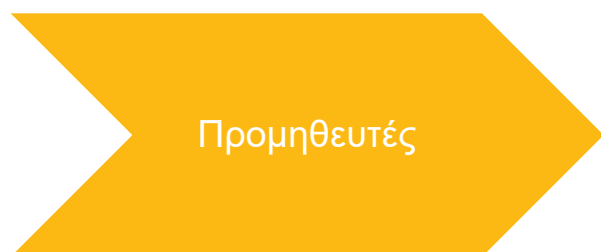
4. Χρήστες Οικονομικών Καταστάσεων

- ✓ Βασικοί Μέτοχοι
- ✓ Μέτοχοι Μειοψηφίας
- ✓ Οικονομική Κατάσταση και Προοπτική Εταιρίας – Απόδοση Επένδυσης

- ✓ Πιστωτικά Ιδρύματα
- ✓ Ομολογιούχοι
- ✓ Πιστοληπτική Αξιολόγηση
- ✓ Ρευστότητα & Ικανότητα Αποπληρωμής Χρέους

- ✓ Ρευστότητα και Είσπραξη Υπολοίπων
- ✓ Προοπτική Εταιρίας - Πωλήσεις

- ✓ Πολιτεία / Αρχές
- ✓ Εργαζόμενοι
- ✓ Είσπραξη Φόρων, Θέσεις Εργασίας
- ✓ Διασφάλιση Εργασίας, Αποδοχές

Γνωστοποίηση Κινδύνων στις Οικονομικές Καταστάσεις

Γνωστοποίηση Κινδύνων

Που γνωστοποιούνται?

- ! Στην Έκθεση Διαχείρισης και στις Σημειώσεις

Ποιος έχει την Τελική Ευθύνη Γνωστοποίησης?

- ! Το Διοικητικό Συμβούλιο

Τι Περιλαμβάνει η Γνωστοποίηση?

- ! Ποιοτικές Γνωστοποιήσεις
- ! Ποσοτικές Γνωστοποιήσεις

Γνωστοποίηση Κινδύνων

Τι περιλαμβάνουν οι Ποιοτικές Γνωστοποιήσεις?

- ! Έκθεση σε κινδύνους και το τρόπο που προκύπτουν
 - π.χ. Ο πιστωτικός κίνδυνος πηγάζει από καταθέσεις σε Τράπεζες καθώς και από πωλήσεις με πίστωση
- ! Τους στόχους, τις πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου
 - π.χ. Η Εταιρεία έχει προβεί σε ασφάλιση των απαιτήσεων
 - π.χ. Η Εταιρεία έχει θέσει όρια έκθεσης
- ! Τις μεθόδους επιμέτρησης
 - π.χ. Επιμέτρηση Εμπορικών Απαιτήσεων στη τιμή συναλλαγής και εκτίμηση αναμενόμενων ζημιών λόγω έκθεσης σε πιστωτικό κίνδυνο με χρήση σταθερών συντελεστών πρόβλεψης βάσει ιστορικών στοιχείων
- ! Αλλαγές στα ανωτέρω στοιχεία από την προηγούμενη περίοδο

Τι περιλαμβάνουν οι Ποσοτικές Γνωστοποιήσεις?

- ! Περιληπτικά ποσοτικά δεδομένα σχετικά με την έκθεσή της Εταιρείας στον εκάστοτε κίνδυνο
- ! Τις συγκεντρώσεις του κινδύνου εάν δεν προκύπτουν σαφώς από τα ποσοτικά δεδομένα

Ποιες είναι οι βασικότερες Κατηγορίες Κινδύνων?

- ! Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι
- ! Περιβαλλοντολογικοί Κίνδυνοι
- ! Άλλοι Σημαντικοί Κίνδυνοι (Ανάλογα με τη φύση των δραστηριοτήτων της Εταιρίας)

Γνωστοποίηση Κινδύνων

Ποιοι είναι οι Βασικοί Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι?

- ! Πιστωτικός
- ! Ρευστότητας / Ταμειακών Ροών
- ! Αγοράς / Μεταβολής Τιμών

Πότε ένας Κίνδυνος είναι Σημαντικός?

- ! Εάν θα μπορούσε να επηρεάσει τις αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται βάσει των οικονομικών καταστάσεων

Πως Αναγνωρίζονται και Αξιολογούνται οι Κίνδυνοι?

- ! Risk Assessment:
 - Συντονισμό από τη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων
 - Συμμετοχή όλων των Εμπλεκόμενων Μονάδων
 - Τελική Επικύρωση από το Διοικητικό Συμβούλιο η την Επιτροπή Ελέγχου

Ποιες Παραλήψεις ή Ανακρίβειες θεωρούνται σημαντικές?

- ! Παραλείψεις και ανακρίβειες στοιχείων είναι σημαντικές αν θα μπορούσαν, μεμονωμένα ή συλλογικά, να επηρεάσουν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται βάσει των οικονομικών καταστάσεων. Η σημαντικότητα εξαρτάται από το μέγεθος και το είδος της παράλειψης ή της ανακρίβειας, κρινόμενη βάσει των συνθηκών που την περιστοιχίζουν. Το είδος ή το μέγεθος του στοιχείου ή ένας συνδυασμός των δύο, θα μπορούσε να είναι ο καθοριστικός παράγοντας

Ποιες οι παραδοχές για τις γνώσεις των χρηστών των Οικονομικών Καταστάσεων?

- ! Οι χρήστες υποτίθεται ότι διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις των επιχειρηματικών και οικονομικών δραστηριοτήτων και της λογιστικής, καθώς και τη θέληση να μελετήσουν τις πληροφορίες με εύλογη επιμέλεια

Πιστωτικός Κίνδυνος

Ορισμός

Ο κίνδυνος ένα αντισυμβαλλόμενο μέρος να προκαλέσει οικονομική ζημία στο άλλο μέρος αθετώντας μια δέσμευσή του

Πηγές Πιστωτικού Κινδύνου (Ενδεικτικά)

- ! Ταμειακά Διαθέσιμα και Καταθέσεις
- ! Δάνεια & Εμπορευματικές Πιστώσεις
- ! Ομόλογα και Επενδύσεις σε Χρέος γενικότερα
- ! Εμπορικές και Λοιπές Απαιτήσεις
- ! Παράγωγα

Εξασφαλίσεις (Ενδεικτικά)

- Ασφάλιση Απαιτήσεων
- Factoring χωρίς δικαίωμα αναγωγής
- Εγγυητικές Επιστολές
- Ενεχυριάσεις σε αποθέματα πελατών

Τι περιλαμβάνουν οι Γνωστοποιήσεις?

- ✓ Τις Πηγές του Πιστωτικού Κινδύνου
- ✓ Την Έκθεση σε Πιστωτικό Κίνδυνο χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι Εξασφαλίσεις
- ✓ Περιγραφή των Εξασφαλίσεων με εκτίμηση της εύλογης αξίας εάν αυτό είναι εφικτό
- ✓ Την Συγκέντρωση του Πιστωτικού Κινδύνου
- ✓ Πληροφορίες σχετικά με την πιστωτική ποιότητα των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που δεν είναι σε καθυστέρηση ή απομειωμένα
- ✓ Τη ληκτότητα με διάκριση σε μη ληξιπρόθεσμα και σε ληξιπρόθεσμα στοιχεία
- ✓ Τη λογιστική αξία των απομειωμένων στοιχείων
- ✓ Τους παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη για τον χαρακτηρισμό των απομειωμένων στοιχείων

Πιστωτικός Κίνδυνος – Εμπορικές Απαιτήσεις – ΔΠΧΑ 9

ΔΠΧΑ 9 vs ΔΛΠ 39

! Το ΔΠΧΑ 9 εισάγει ένα μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (expected credit losses – ECL) το οποίο αντικαθιστά το υφιστάμενο μοντέλο των πραγματοποιηθεισών ζημιών του ΔΛΠ 39. Οι νέες απαιτήσεις καταργούν το κριτήριο του ΔΛΠ 39, σύμφωνα με το οποίο οι ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο αναγνωρίζονταν μόνον μετά την επέλευση ενός ζημιογόνου γεγονότος.

! Βασικές παράμετροι προσδιορισμού των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών είναι οι εξής:

- Η πιθανότητα αθέτησης (probability of default - PD)
- Η ζημιά ως ποσοστό της συνολικής έκθεσης σε πιστωτικό κίνδυνο δεδομένης της αθέτησης (loss given default - LGD)
- Η συνολική έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο (EAD – Exposure at Default)

Απλοποιημένη Προσέγγιση

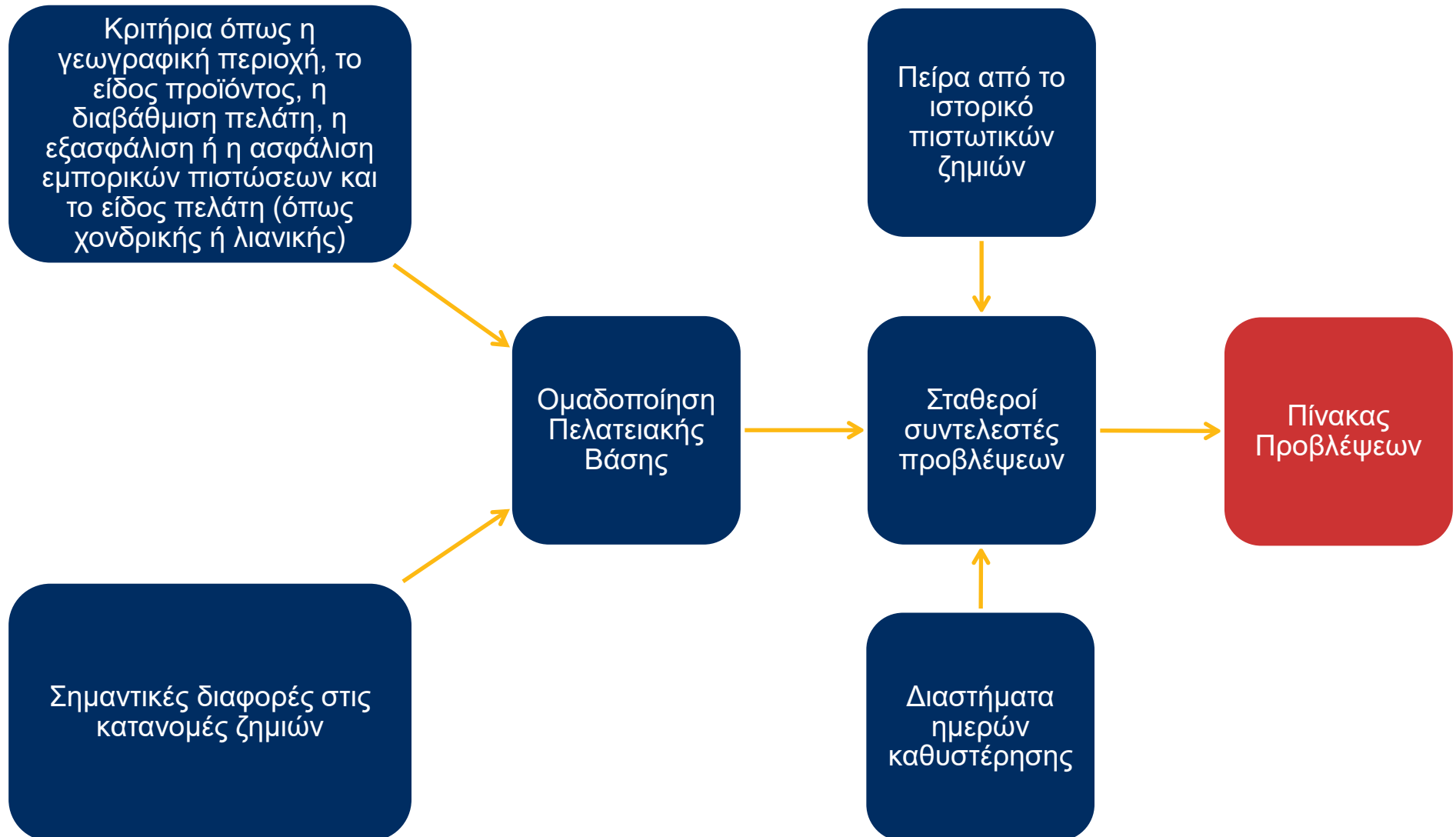
! Μια οικονομική οντότητα μπορεί να χρησιμοποιεί πρακτικές λύσεις κατά την επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών εάν αυτές συνάδουν με τις εξής αρχές:

- Οι αναμενόμενες ζημιές αντανakλούν ένα αμερόληπτο ποσό σταθμισμένο βάσει πιθανοτήτων μίας σειράς πιθανών εκβάσεων
- Λαμβάνοντας υπόψη τη διαχρονική αξία του χρήματος (εκτός των εμπορικών απαιτήσεων)
- Λαμβάνοντας υπόψη λογικές και βάσιμες πληροφορίες που είναι διαθέσιμες χωρίς αδικαιολόγητο κόστος ή προσπάθεια

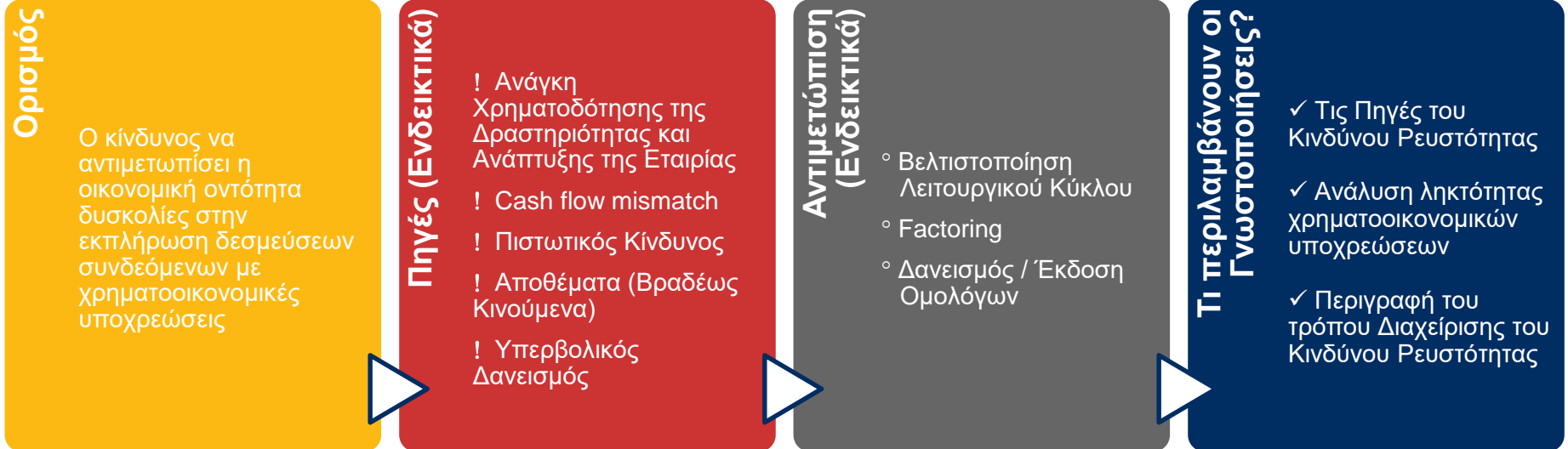
	Current	1–30 days past due	31–60 days past due	61–90 days past due	More than 90 days past due
Default rate	0.3%	1.6%	3.6%	6.6%	10.6%

	Gross carrying amount	Lifetime expected credit loss Allowance (Gross carrying amount x lifetime expected credit loss rate)
Current	CU15,000,000	CU45,000
1–30 days past due	CU7,500,000	CU120,000
31–60 days past due	CU4,000,000	CU144,000
61–90 days past due	CU2,500,000	CU165,000
More than 90 days past due	CU1,000,000	CU106,000
	CU30,000,000	CU580,000

«Πρακτική Λύση» για τις Εμπορικές Απαιτήσεις (Δ.Π.Χ.Α. Β5.5.35)

Κίνδυνος Ρευστότητας

Κίνδυνος Αγοράς

Ορισμός

Ο κίνδυνος η εύλογη αξία ή οι μελλοντικές ταμιακές ροές να παρουσιάσουν διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στις τιμές της αγοράς.

Πηγές Κινδύνου Αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς περιλαμβάνει τρία είδη κινδύνου:

Κίνδυνος Επιτοκίου:
διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς

Συναλλαγματικός Κίνδυνος:
διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στις ισοτιμίες

Άλλοι Κίνδυνοι Τιμών,
για παράδειγμα τιμές εμπορευμάτων που επηρεάζουν είτε τα έσοδα είτε τα έξοδα της Εταιρείας

Αντιμετώπιση (Ενδεικτικά)

Αντιστάθμιση /
Παράγωγα

Τι περιλαμβάνουν οι Γνωστοποιήσεις?

Ανάλυση Ευαισθησίας για κάθε είδος κινδύνου αγοράς

- Περιγραφή Έκθεσης και Πηγές
- Επιπτώσεις στα αποτελέσματα και τα ίδια κεφάλαια
- Μέθοδοι και Παραδοχές

Περιγραφή Στόχων και Τρόπου Διαχείρισης

π.χ. Η Εταιρεία εκτίθεται σε επιτοκιακό κίνδυνο κυρίως λόγω του Τραπεζικού Δανεισμού και των Διαθεσίμων της. Η πολιτική που ακολουθεί η Εταιρεία είναι για το σύνολο του Τραπεζικού Δανεισμού να κάνει χρήση προϊόντων κυμαινόμενου επιτοκίου και να επενδύει τα διαθέσιμα της σε κυμαινόμενα επιτόκια. Η πολιτική της Εταιρείας είναι να ελαχιστοποιήσει την έκθεση της στο κίνδυνο ταμειακών ροών επιτοκίου όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση. Όπου απαιτείται η Εταιρεία χρησιμοποιεί παράγωγα επιτοκίων.

Hard Law, Soft Law, Risk Management & IFRSs

Συγκλίνουν ως προς την

Αναγνώριση

Διαχείριση

και

Γνωστοποίηση των Κινδύνων

Thank you!

Spyros Kapsokavadis

Director, Risk Management Services

SOL Consulting S.A.

Member Crowe Horwath International

25 - 29, Karneadou str.,
106 75, Athens - Greece

s.kapsokavadis@solcrowe.gr

www.solcrowe.gr

Main: +30 210 72 56 900

Direct: +30 210 72 56 927

Fax: +30 210 72 34 583